

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ

ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ

Δ 84 ΕΑΔΗΣΥ/2024

(άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του ν. 4912/2022)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

της παρ. 5 του άρθρου 353 του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 του ν. 4912/2022

Στην Αθήνα σήμερα, 17 Ιουλίου 2024, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10:30 π.μ., στα επί της οδού Δώρου αρ. 7-9 γραφεία της, συνήλθε σε συνεδρίαση η ως άνω ΕΠΙΤΡΟΠΗ της ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (εφεξής και «Αρχή» ή «ΕΑΔΗΣΥ»), μετά από σχετική πρόσκληση της Προέδρου, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα Μέλη.

Τα προσκληθέντα Μέλη της Επιτροπής παρέστησαν κατά τη συνεδρίαση, ως εξής:

Προεδρεύουσα: Ευαγγελία Κουτούπα (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Σύμβουλος: Δημήτριος Χανής

Μέλη: Νικολέτα Κοττά

Βασιλική Σκαρτσούνη (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Δημήτριος Σταθακόπουλος (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Η Πρόεδρος Ανδρονίκη Θεοδοκάτου και το Μέλος Χρυσάνθη Ζαράρη, απουσίασαν αιτιολογημένα.

Γραμματέας: Αθανάσιος Λαμπράκης, ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού.

Εισηγήτρια : Ζωή Μεταξιώτου, Χημικός Μηχανικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ Αυτοτελούς Γραφείου Θεσσαλονίκης.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης παρέστησαν, η Εισηγήτρια (μέσω τηλεδιάσκεψης) και η Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης, Μαρία Παναγοηλιοπούλου, οι οποίες, αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας των Μελών της Επιτροπής και τη λήψη απόφασης.

ΘΕΜΑ: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Επιτροπής της Αρχής, περί προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης του Δήμου Δομοκού, βάσει του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του Ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη περίπτωση), για την ανάθεση σύμβασης προμήθειας μηχανήματος έργου για την

κάλυψη των αναγκών αποκατάστασης των ζημιών που προκλήθηκαν στο οδικό δίκτυο του Δήμου, λόγω των ακραίων καιρικών φαινομένων που έπληξαν την περιοχή τον Σεπτέμβριο 2023, εκτιμώμενης αξίας τριακοσίων τριάντα χιλιάδων ευρώ (330.000,00 €) πλέον ΦΠΑ 24%.

Με το υπ' Αρ. Πρωτ. Εισερχ. Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 5791/06.06.2024 αίτημά του προς την Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. (εφεξής Αρχή), όπως αυτό συμπληρώθηκε με το υπ' αριθμ. Πρωτ. Εισερχ. Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 6898/08.07.2024 συμπληρωματικό έγγραφό του, ο Δήμος Δομοκού αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016 ως ισχύει, προκειμένου να προσφύγει στη «*διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, κατά τη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του Ν. 4412/2016*» για την ανάθεση σύμβασης προμήθειας χωματουργικού μηχανήματος έργου (τύπου Grader) για την κάλυψη των αναγκών αποκατάστασης των ζημιών που προκλήθηκαν στο οδικό δίκτυο του Δήμου, λόγω των ακραίων καιρικών φαινομένων που έπληξαν την περιοχή τον Σεπτέμβριο 2023, εκτιμώμενης αξίας τριακοσίων τριάντα χιλιάδων ευρώ (330.000,00 €) πλέον ΦΠΑ 24%.

I. Ιστορικό – Πραγματικά περιστατικά

1. Στο κρινόμενο αίτημα η αιτούσα αναθέτουσα αρχή παραθέτει τα ακόλουθα στοιχεία:

1.1 Στην περιοχή του Δήμου Δομοκού τον Σεπτέμβριο 2023 εκδηλώθηκαν πρωτοφανή και ακραία καιρικά φαινόμενα (Μεσογειακοί κυκλώνες “DANIEL” στις 06.09.2023 και “ELIAS” στις 26 & 27.09.2023) κατά τη διάρκεια των οποίων σημειώθηκαν ολοκληρωτικές καταστροφές τόσο σε υποδομές του Δήμου Δομοκού όσο και σε ιδιωτικό κεφάλαιο. Σε ορισμένες κοινότητες του Δήμου Δομοκού καταγράφηκε ολική κατάρρευση γεφυρών, καταστροφή δρόμων και υπερχειλίση ρεμάτων με συνέπεια ολόκληρες κοινότητες να μείνουν αποκομμένες για μέρες, καθώς κάθε προσπάθεια πρόσβασης από και προς αυτές ήταν αδύνατη ακόμη και για τα σωστικά συνεργεία. Η υπερχειλίση των ρεμάτων δημιούργησε ανεξέλεγκτους χειμάρρους οι οποίοι μετέφεραν φερτά υλικά στους δρόμους πολλών Κοινοτήτων (εντός και εκτός οικισμών) καθιστώντας την κίνηση των οχημάτων εξαιρετικά δυσχερή και επικίνδυνη.

Εξ' αιτίας της ανωτέρω κατάστασης ο Δήμος Δομοκού, ο οποίος ήδη τελούσε από την 20.09.2020 υπό καθεστώς συνεχιζόμενης κατάστασης Έκτακτης Ανάγκης για την αντιμετώπιση των αναγκών και τη διαχείριση των συνεπειών που προέκυψαν από τα έντονα καιρικά φαινόμενα που εκδηλώθηκαν στις 18.08.2020 (Μεσογειακός κυκλώνας «ΙΑΝΟΣ») (ΑΔΑ: 66ΤΟ46ΜΤΛΒ-408, 916Θ46ΜΤΛΒ-078, 67ΧΡ46ΜΤΛΒ-Ε07, 6ΑΜ346ΝΠΙΘ-ΟΙΓ, 975Ζ46ΝΠΙΘ-3ΘΗ, 64564ΝΠΙΘ-05Φ, 67ΗΡ46ΝΠΙΘ-ΑΘ5, ΡΞΛΔ46ΝΠΙΘ-4Θ9), έλαβε παράταση της απόφασης περί κήρυξης του σε κατάσταση Έκτακτης Ανάγκης Πολιτικής Προστασίας (ΑΔΑ: 67ΗΡ46ΝΠΙΘ-ΑΘ5/Αρ. Πρωτ. 3688-07.09.2023). Για την τελευταία αυτή παράταση κρίθηκε ότι «εξακολουθούν να ισχύουν οι λόγοι κήρυξης και το έργο της διαχείρισης των συνεπειών των έντονων καιρικών φαινομένων που εκδηλώθηκαν τόσο στις 18.09.2020 όσο και στις 06.09.2023 και 26-27.09.2023 στην εν λόγω περιοχή δεν έχει ολοκληρωθεί». Η τελευταία αυτή παράταση ισχύει έως και την 23η Σεπτεμβρίου 2024.

Η αποκατάσταση των εν λόγω εκτεταμένων και ανυπολόγιστων ζημιών στον Δήμο Δομοκού απαιτεί, πέραν του εργατοτεχνικού προσωπικού, και αρκετά μηχανικά μέσα βαρέως τύπου για την διάνοιξη οδών, απομάκρυνση φερτών υλικών και αποκατάσταση λεκανών απορροής όμβριων υδάτων. Ο Δήμος Δομοκού διαθέτει, όπως επικαλείται, έναν ελλιπέστατο πεπαλαιωμένο στόλο μηχανημάτων έργου, από τα οποία μόνον τα

δύο είναι σύγχρονα και τεχνολογικά εξελιγμένα αλλά, ωστόσο, δεν καλύπτουν τις προαναφερθείσες ανάγκες που προέκυψαν λόγω των πρωτοφανών καιρικών φαινομένων που έπληξαν την περιοχή, ενώ τα υπόλοιπα παρουσιάζουν συχνά σοβαρές βλάβες που τα καθιστούν ανενεργά για μεγάλα χρονικά διαστήματα. Ως εκ τούτου, για την κάλυψη των αναγκών του, ο Δήμος αναγκάζεται συχνά να προχωρήσει στη μίσθωση μηχανημάτων από ιδιωτικούς φορείς.

Κατά τους ισχυρισμούς της αιτούσας, την παρούσα χρονική στιγμή οι συνέπειες των πρωτοφανών καιρικών φαινομένων που έπληξαν την περιοχή τον περασμένο Σεπτέμβριο έχουν αποκατασταθεί μόνον σε πολύ περιορισμένο βαθμό, λόγω της ανεπάρκειας των μηχανικών μέσων και της έλλειψης πόρων και σχετικής -μέχρι πρότινος- χρηματοδότησης για την συμπλήρωση του υφιστάμενου στόλου με τα απαραίτητα χωματοουργικά μηχανήματα έργου.

Ο Δήμος Δομοκού στην προσπάθειά του για εξεύρεση πόρων και χρηματοδότησης της ως άνω προμήθειας, η οποία κρίνεται απολύτως απαραίτητη και κατεπείγουσα για την αποκατάσταση των βασικών υποδομών των πληγεισών περιοχών του Δήμου, προέβη στις ακόλουθες ενέργειες από την έλευση των ακραίων φαινομένων "ΙΑΝΟΣ" (2020), "DANIEL" και "ELIAS" (2023) έως και σήμερα:

- Υποβολή ερωτήματος προς την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Στερεάς Ελλάδας σχετικά με την ύπαρξη δυνατότητας χρηματοδότησης του έργου με τίτλο: «Αποκατάσταση οδοποιίας στις Δ.Ε. Δομοκού, Θεσσαλιώτιδας & Ξυνιάδας του Δήμου Δομοκού» από το Π.Ε.Π. Στερεάς Ελλάδας (Αρ. Πρωτ. 15802/16.06.2022).
- Εις απάντηση του υπ' αριθ. Πρωτ. 80337/08.09.2023 εγγράφου του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με θέμα: «Κόστος ζημιών από τον μεσογειακό κυκλώνα «DANIEL» (04.09.2023) στις Περιφέρειες Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας» υπέβαλε αναλυτική κατάσταση των ζημιών που προκλήθηκαν στις υποδομές του Δήμου Δομοκού συνοδευόμενη από εκτίμηση κόστους.
- Υποβολή αιτήματος (Αρ. Πρωτ. 24675/21.09.2023) με θέμα «Επιχορήγηση για την κάλυψη αναγκών διαχείρισης της πλημμύρας DANIEL ύψους 5.000.000,00 € με ΦΠΑ» προς το Υπουργείο Εσωτερικών, το Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας και το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών. Ειδικότερα το εν λόγω αίτημα αναφέρονταν στις εξής επί μέρους επιχορηγήσεις:
 - Επιχορήγηση για κατασκευή τεχνικών έργων αποκατάστασης ζημιών Δήμου Δομοκού συνολικού προϋπολογισμού 1.300.330,00 € με ΦΠΑ 24%.
 - Επιχορήγηση αποκατάστασης βλαβών δημοτικής οδοποιίας Δήμου Δομοκού συνολικού προϋπολογισμού 2.000.000,00 € με ΦΠΑ 24%.
 - Επιχορήγηση αποκατάστασης αρδευτικών δικτύων Δήμου Δομοκού συνολικού προϋπολογισμού 1.000.000,00 € με ΦΠΑ 24%.
 - Επιχορήγηση μίσθωσης μηχανημάτων για καθαρισμό οδών και κοινοχρήστων χώρων στις Τοπικές Κοινότητες του Δήμου Δομοκού συνολικού προϋπολογισμού 500.030,00 € με ΦΠΑ 24%.
 - Επιχορήγηση για προμήθεια οικοδομικών-αδρανών υλικών συνολικού προϋπολογισμού 199.640,00 € με ΦΠΑ 24%.

Το αίτημα συνοδεύονταν από προϋπολογισμούς με ανάλυση κόστους, έκθεση αυτοψίας με φωτογραφίες και την απόφαση κήρυξης της περιοχής σε κατάσταση εκτάκτου ανάγκης.

- Εκ νέου υποβολή του ως άνω αιτήματος μία εβδομάδα αργότερα (Αρ. Πρωτ. 25489/29.09.2023), επικαιροποιημένου κατόπιν της επέλασης της κακοκαιρίας «ELIAS» στις 26 & 27 Σεπτεμβρίου 2023, προς το Υπουργείο Εσωτερικών και το Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας. Το επικαιροποιημένο αίτημα αφορούσε στις ακόλουθες δαπάνες:
 - Επιχορήγηση για κατασκευή τεχνικών έργων αποκατάστασης ζημιών Δήμου Δομοκού συνολικού προϋπολογισμού 2.000.000,00 € με ΦΠΑ 24%.
 - Επιχορήγηση αποκατάστασης βλαβών δημοτικής οδοποιίας Δήμου Δομοκού συνολικού προϋπολογισμού 3.000.000,00 € με ΦΠΑ 24%.
 - Επιχορήγηση αποκατάστασης αρδευτικών δικτύων Δήμου Δομοκού συνολικού προϋπολογισμού 1.602.350,00 € με ΦΠΑ 24%.
 - Επιχορήγηση μίσθωσης μηχανημάτων για καθαρισμό οδών και κοινοχρήστων χώρων στις Τοπικές Κοινότητες του Δήμου Δομοκού συνολικού προϋπολογισμού 999.750,00 € με ΦΠΑ 24%.
 - Επιχορήγηση για προμήθεια οικοδομικών-αδρανών υλικών συνολικού προϋπολογισμού 399.990,00 € με ΦΠΑ 24%.
 - Επιχορήγηση για εργασίες αποκατάστασης ζημιών στην ΕΕΛ Δήμου Δομοκού συνολικού προϋπολογισμού 248.000,00 € με ΦΠΑ 24%.
- Υποβολή αιτήματος με θέμα «Επιχορήγηση για την κάλυψη αναγκών διαχείρισης της πλημμύρας DANIEL & ELIAS ύψους 6.990.680,00 € με ΦΠΑ» προς το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων (Αρ. Πρωτ. 29204/08.11.2023). Ειδικότερα το εν λόγω αίτημα αναφέρονταν στις εξής επί μέρους επιχορηγήσεις:
 - Επιχορήγηση για κατασκευή τεχνικών έργων αποκατάστασης ζημιών Δήμου Δομοκού συνολικού προϋπολογισμού 1.385.000,00 € με ΦΠΑ 24%.
 - Επιχορήγηση αποκατάστασης βλαβών αγροτικής οδοποιίας Δήμου Δομοκού συνολικού προϋπολογισμού 3.000.000,00 € με ΦΠΑ 24%.
 - Επιχορήγηση για την επισκευή αντλητικών συγκροτημάτων Δήμου Δομοκού συνολικού προϋπολογισμού 230.640,00 € με ΦΠΑ 24%.
 - Επιχορήγηση αποκατάστασης αρδευτικών δικτύων Δήμου Δομοκού συνολικού προϋπολογισμού 1.140.000,00 € με ΦΠΑ 24%.
 - Επιχορήγηση μίσθωσης μηχανημάτων για καθαρισμό οδών και κοινοχρήστων χώρων στις Τοπικές Κοινότητες του Δήμου Δομοκού συνολικού προϋπολογισμού 1.235.040,00 € με ΦΠΑ 24%.

1.2 Παρά τις –εν τω μεταξύ- επανειλημμένες οχλήσεις της αιτούσας για εύρεση χρηματοδότησης, μόλις στις **08.03.2024** το Υπουργείο Εσωτερικών εξέδωσε την με αριθ. Πρωτ. 22973/Α/Α 7598 (ΑΔΑ 6Δ8046ΜΤΛ6-3ΛΙ) πρόσκληση προς τους Δήμους, Δημόσιες Επιχειρήσεις Ύδρευσης & Αποχέτευσης (ΔΕΥΑΛ) και Περιφέρειες καλώντας τους να καταθέσουν τις προτάσεις τους, προκειμένου να ενταχθούν και να χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο «ΤΠΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ» Άξονας Προτεραιότητας: 2.4 «Πρόληψη & Διαχείριση Κινδύνων» με τίτλο «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ ΓΙΑ τους ΟΤΑ Α΄ ΚΑΙ Β΄ ΒΑΘΜΟΥ_VI» με επιλέξιμες δαπάνες έργα, μελέτες και προμήθειες μόνιμων εξοπλιστικών μέσων ή τεχνικού ή άλλου υλικού εξοπλισμού για την αντιμετώπιση των αρνητικών συνεπειών και των ζημιών στις υποδομές αρμοδιότητας των ΟΤΑ Α΄ και Β΄ βαθμού στα πλαίσια θωράκισης της χώρας από παρόμοιες καταστροφές.

Μετά την άμεση ανταπόκρισή του στην παραπάνω πρόσκληση και την κατάθεση των απαραίτητων δικαιολογητικών, ο Δήμος Δομοκού εντάχθηκε στο πρόγραμμα

χρηματοδότησης με τίτλο «Αποκατάσταση ζημιών που προκλήθηκαν από την πλημμύρα DANIEL στο Δήμο Δομοκού» με κωδικό ΟΠΣ 5223668 στο ΤΠΑ του Υπουργείου Εσωτερικών 2021-2025 συνολικού ποσού ένταξης 3.000.000,00 €, εκ των οποίων το ποσό των 409.000,00 € αφορά στην προμήθεια μηχανήματος έργου τύπου διαμορφωτή γαιών (Grader).

Εν συνεχεία, ο Δήμος Δομοκού με την υπ' αριθ. 55/24.04.2024 απόφαση της Δημοτικής Επιτροπής αποδέχτηκε το εν λόγω ποσό χρηματοδότησης των 3.000.000,00 € (ΥΠΕΣ 34735/11.04.2024 ΑΔΑ: 6ΤΣΕ46ΜΤΛ6-7Μ2) και προέβη στην 3^η τροποποίηση του προϋπολογισμού του οικονομικού έτους 2024 (Απόφαση αριθ. 87/29.04.2024) η οποία επικυρώθηκε με την υπ' αριθ. Πρωτ. 31604/21.05.2024 απόφαση του Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας.

2. Δοθέντος του ανωτέρω ιστορικού, η Δημοτική Επιτροπή του Δήμου Δομοκού στις **04.06.2024**, με την υπ' αριθ. 70 απόφασή της, ενέκρινε την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, βάσει των διατάξεων του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ του ν. 4412/2016, για τη σύναψη σύμβασης προμήθειας με τίτλο «*Προμήθεια Μηχανήματος Έργου*» εκτιμώμενης αξίας 330.000,00 € πλέον ΦΠΑ 24% κατόπιν έγκρισης των τεχνικών προδιαγραφών και των όρων της διαπραγμάτευσης. Ακολούθως, υπέβαλε το σχετικό αίτημά της στην Αρχή περί παροχής σύμφωνης γνώμης (Αρ. Πρωτ. ΕΙΣ Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 5791/06.06.2024).

II. Νομικό Πλαίσιο

3. Στη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπεται ότι: *“2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: [...] γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη”*.

III. Νομική Εκτίμηση

4. Το υπό εξέταση αίτημα του Δήμου Δομοκού ο οποίος αποτελεί Μη Κεντρική Αναθέτουσα Αρχή (Μη Κ.Α.Α) καθώς δεν συμπεριλαμβάνεται στο Παράρτημα Ι του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016, αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης προμήθειας η οποία, αφενός λόγω αντικειμένου και αφετέρου λόγω της εκτιμώμενης αξίας, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016 και κατά συνέπεια, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή σύμφωνης γνώμης επί του εν λόγω αιτήματος, σύμφωνα με το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016 ως ισχύει.
5. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση, έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικές απαριθμούμενες στα άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016 περιπτώσεις με τα οποία μεταφέρθηκαν στο εσωτερικό δίκαιο τα άρθρα 26 και 32 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, αντίστοιχα (βλ. σχ. ΔΕΚ - ΔΕΕ, αποφάσεις της 8ης Απριλίου 2008, C 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56, της 23ης Απριλίου 2009, C-292/07, Επιτροπή κατά Βελγίου, EU:C:2009:246, σκέψεις 105-106, της 11ης Σεπτεμβρίου 2014, C-19/13, Ministero dell' Interno κατά Fastweb SpA και Telecom Italia SpA, EU:C:2014:2194,

σκέψη 49, της 7ης Σεπτεμβρίου 2016, C -549/14, Finn Frogne A/S κατά Rigspolitiet ved Center for Beredskabskommunikation, EU:C:2016:634, σκέψη 35). Συναφώς επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζόμενων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας το δε βάρος αποδείξεως περί του ότι συντρέχουν όντως οι έκτακτες περιστάσεις που δικαιολογούν την απόκλιση το φέρει αυτός που τις επικαλείται (βλ. υπό το πνεύμα αυτό ΔΕΚ - ΔΕΕ, αποφάσεις της 10ης Μαρτίου 1987, C-199/85, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1987, σ. 1039, σκέψη 14, της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, της 10ης Απριλίου 2003, C-20/01 και C-28/01, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 2003, I-360, σκέψη 58, της 14ης Σεπτεμβρίου 2004, C-385/02, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2004, σ. I-8121, σκέψη 19, της 14ης Οκτωβρίου 2004, C-340/02, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλ. 2004, I-9845, σκέψη 38, και της 2ας Ιουνίου 2005, C-394/02, Επιτροπή κατά Ελλάδας, Συλλ. 2005, I-4713, σκέψη 33, της 8ης Απριλίου 2008, C-337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψεις 57-58, της 27ης Οκτωβρίου 2011, C - 601/10, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, Συλλ. 2011, I-00163, σκέψη 32). Η σχετική δε απόφαση της αναθέτουσας αρχής, πρέπει να φέρει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους αποφασίζεται η προσφυγή στην εν λόγω εξαιρετική διαδικασία (βλ. Σ.τ.Ε. 1747/2011, 1987/2021).

6. Εν προκειμένω η αναθέτουσα επικαλείται ρητώς, ως νομική βάση θεμελίωσης του αιτήματός του, τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016. Δέον, επομένως, όπως διερευνηθεί εάν πληρούνται **σωρευτικά** οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) η ύπαρξη κατεπείγοντος, μη συμβιβαζόμενου με την τήρηση των προθεσμιών διενέργειας διαγωνισμού,
- β) η ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης μη απορρέουσας από ευθύνη της αναθέτουσας αρχής και
- γ) η αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και του εξ αυτής απορρέοντος κατεπείγοντος.

Ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται τα αιφνίδια πραγματικά γεγονότα, τα οποία δεν ήταν γνωστά στην αναθέτουσα αρχή, ούτε ανάγονται στη σφαίρα ευθύνης της και τα οποία κατέστησαν ανέφικτο τον έγκαιρο προγραμματισμό εκ μέρους της των ενεργειών που ήταν αναγκαίες για την αντιμετώπισή τους (Ελ.Συν. 1702/2021 σκ. 5, 1080/2022 σκ. 6).

Περαιτέρω, υπό την επίκληση της κατεπείγουσας ανάγκης δικαιολογείται η ανάθεση εκείνων μόνο των εργασιών που είναι απολύτως αναγκαίες και συνδέονται αιτιωδώς με τα απρόβλεπτα γεγονότα και όχι η κάλυψη των τακτικών (πάγιων) αναγκών της αναθέτουσας αρχής, το δε βάρος απόδειξης της σωρευτικής συνδρομής των προϋποθέσεων προσφυγής στην ως άνω εξαιρετική διαδικασία το φέρει η αρχή που τις επικαλείται (βλ. Ελ.Συν. 1494/2022 VII Τμ, Σ.τ.Ε. 1987/2021, Γνώμες της Αρχής Δ127/2018, Δ75, Δ84/2019 κ.α).

7. Στην υπό κρίση περίπτωση, ως προς τη συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής της επικαλούμενης ως άνω διάταξης, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα:

Η αναθέτουσα αρχή επικαλείται τις συνεχιζόμενες, λόγω ανεπάρκειας μέσων, εκτεταμένες ζημιές στο οδικό δίκτυο, στις υποδομές απορροής ομβρίων υδάτων, στα αντλητικά συγκροτήματα και στα αρδευτικά δίκτυα του Δήμου Δομοκού, τόσο εντός όσο και εκτός

αστικού ιστού του Δήμου, με αποτέλεσμα να υφίσταται σοβαρός και άμεσος κίνδυνος για τη σωματική ακεραιότητα και την ασφάλεια των δημοτών. Περαιτέρω, η υφιστάμενη κατάσταση συνιστά κίνδυνο και για την οικονομική επιβίωση μεγάλου μέρους των δημοτών, καθότι οι περιοχές που επλήγησαν από τα ακραία καιρικά φαινόμενα του Σεπτεμβρίου 2023 είναι κατεχοχίν αγροτικές αποτελούμενες από αγροτεμάχια που συνιστούν τη μοναδική πηγή εισοδήματος των αγροτών της περιοχής. Ως εκ τούτου, η ανάγκη προμήθειας του μηχανήματος έργου ήταν από την εκδήλωση των ακραίων καιρικών φαινομένων τον Σεπτέμβριο 2023 κατεπείγουσα και παραμένει, λόγω έλλειψης - μέχρι προσφάτως - χρηματοδότησης, **κατεπείγουσα**, η δε θεραπεία αυτής, στην οποία κατατείνει η αιτούμενη σύμβαση, δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που τάσσουν άλλες διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, της επισπευσμένης διαδικασίας συμπεριλαμβανομένης. Η εν λόγω κατεπείγουσα ανάγκη όπως και η αδυναμία έγκαιρης και άμεσης διευθέτησής της λόγω έλλειψης χρηματοδότησης, ως οφειλόμενη σε **απρόοπτες περιστάσεις (ακραία καιρικά φαινόμενα Σεπτεμβρίου 2023 – DANIEL-ELIAS)**, διαφαίνεται ότι βρίσκεται -και όπως υποστηρίζει η αναθέτουσα αρχή- **εκτός της σφαίρας ευθύνης**.

7.1 Τα ακραία καιρικά φαινόμενα του Σεπτεμβρίου 2023 που έπληξαν την περιοχή της Θεσσαλίας (DANIEL, ELIAS) και οι, ανυπολόγιστης αξίας, συνέπειές τους σε επίπεδο καταστροφής βασικών υποδομών του Δήμου Δομοκού συνιστούν αναμφισβήτητη απρόοπτη περίσταση μη δυνάμενη να προβλεφθεί από την αναθέτουσα αρχή και η οποία σαφώς δεν ανάγεται στην σφαίρα ευθύνης της.

Περαιτέρω, διαφαίνεται ότι η προβληθείσα απρόοπτη περίσταση συνιστά γεγονός το οποίο τελεί σε αιτιώδη συνάφεια με την εξ αυτής απορρέουσα κατεπείγουσα ανάγκη. Το γεγονός της μεσολάβησης οκτώ (8) μηνών από την εκδήλωση της απρόβλεπτης περιστασης (ακραία καιρικά φαινόμενα Σεπτεμβρίου 2023) έως την υποβολή του κρινόμενου αιτήματος (Ιούνιος 2024) διαφαίνεται ρεαλιστικό. Η εξαιρετικά περίπλοκη κατάσταση που διαμορφώθηκε σε εθνικό επίπεδο μετά από την επέλαση διαδοχικών ακραίων φυσικών φαινομένων σε μεγάλο μέρος της επικράτειας (πυρκαγιές Αυγούστου 2023 & πλημμυρικά φαινόμενα DANIEL-ELIAS Σεπτέμβριος 2023) και τα αντανάκλαστικά της πολιτείας σε επίπεδο καταγραφής των ζημιών και εύρεσης εργαλείων χρηματοδότησης για την αποκατάστασή τους διαφαίνεται ότι αιτιολογούν την χρονοτριβή υποβολής του κρινόμενου αιτήματος. Πόσο μάλλον όταν προκύπτει ότι η αναθέτουσα αρχή στο μεσοδιάστημα προέβη σε σειρά ενεργειών, όπως αναλύονται στο ιστορικό της παρούσης, προκειμένου να ενταχθεί σε κάποιον από τους μηχανισμούς χρηματοδότησης για να μπορέσει να προμηθευτεί τα απαραίτητα μέσα για την αποκατάσταση των προκληθεισών ζημιών. Συναφώς αναφέρεται, στο σημείο αυτό, ότι η κρίση της χρονικής εγγύτητας, σύμφωνα, μεταξύ άλλων, και με την υπ. Αριθ. 1495/2022 Απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, συναρτάται και με τις ενέργειες που έγιναν από την επέλευση της απρόοπτης περιστασης. Παρόμοια είναι και η προσέγγιση του Ελεγκτικού Συνεδρίου όπως αποτυπώνεται στην 732/2021 Πράξη του Ε' Κλιμακίου κατά την οποία το χρονικό διάστημα που παρεμβλήθηκε μεταξύ του απρόοπτου γεγονότος και της προσφυγής στην εξαιρετική διαδικασία διαπραγμάτευσης, καίτοι εκτενές, κρίθηκε δικαιολογημένο και εύλογο καθότι κατά το διάστημα αυτό η αναθέτουσα προέβη σε πλήθος διαδοχικών -σε όρους χρονικής εγγύτητας- ενεργειών απαραίτητων για επίτευξη του οριζόμενου στόχου όπως, εν προκειμένω, έπραξε και ο Δήμος Δομοκού (πρβλ. σημεία 1.1 & 1.2).

7.2 Περαιτέρω, προς επίρρωση της υφιστάμενης και συνεχιζόμενης κατεπείγουσας ανάγκης, η αναθέτουσα υπέβαλε, στα πλαίσια των συμπλήρωσης των στοιχείων της κρινόμενης υπόθεσης, σειρά φωτογραφιών οι οποίες απεικονίζουν την τρέχουσα κατάσταση πολλών σημείων του αστικού και αγροτικού ιστού του Δήμου Δομοκού σε αντιπαραβολή

με φωτογραφική απεικόνιση των ίδιων σημείων το Σεπτέμβριο 2023 όπως αυτή περιλαμβάνεται σε υποβληθείσα έκθεση αυτοψίας.

Από το φωτογραφικό υλικό του φακέλου (Σεπτ. 2023 και 15.06.2024) προκύπτει η – πρακτικά – αμετάβλητη κατάστασή τους σε σχέση με το χρόνο καταγραφής και αποτύπωσης των ζημιών αμέσως μετά την επέλαση των ακραίων καιρικών φαινομένων το Σεπτέμβριο 2023, γεγονός που τεκμηριώνει, όπως και η ίδια η αναθέτουσα υποστηρίζει, την συνεχιζόμενη και κατεπείγουσα ανάγκη προμήθειας των εν λόγω μηχανικών μέσων η οποία δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που τάσσουν άλλες τακτικές διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων.

- 7.3** Όσον αφορά, τέλος, αυτή καθαυτή την κρινόμενη προμήθεια, διαφαίνεται ότι εμπίπτει στην έννοια του απολύτως απαραίτητου μέτρου, όπως προκύπτει από το διδόμενο ιστορικό, καθότι αφορά στον αδιαίρετο χαρακτήρα που ενέχει η προμήθεια ενός μοναδικού αλλά απολύτως απαραίτητου μηχανήματος έργου το οποίο θα συμπληρώσει τον ελλιπέστατο και πεπαλαιωμένο υφιστάμενο στόλο μηχανημάτων έργου του Δήμου προκειμένου αυτός να ανταποκριθεί στις τρέχουσες, κατεπείγουσες και χρονίζουσες ανάγκες αποκατάστασης των προκληθεισών ζημιών του Σεπτεμβρίου 2023. Σημειώνεται ότι με την υπ' αριθ. 87/29.04.2024 απόφαση περί 3^{ης} τροποποίησης του προϋπολογισμού του οικονομικού έτους 2024, η αιτούσα προγραμματίσε/σχεδίασε να καλύψει τις υφιστάμενες ανάγκες της καταμερίζοντας το ποσό των 3.000.000,00 € της επιχορήγησης σε περισσότερους κωδικούς για την κάλυψη των επιμέρους αιτηθέντων έργων που σχετίζονται με τις εν λόγω καταστροφές, ενώ η κρινόμενη προμήθεια του μηχανήματος έργου, που αφορά στο υπό εξέταση αίτημα με προϋπολογισμό 330.000 ευρώ πλέον ΦΠΑ, έλαβε κωδικό με αριθμό 64.7131.0003.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κατόπιν των ανωτέρω, η Επιτροπή της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ **ομόφωνα αποφασίζει:**

Την παροχή σύμφωνης Γνώμης, της Επιτροπής της Αρχής για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, του Δήμου Δομοκού, βάσει του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του Ν. 4412/2016 (*κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη περίπτωση*), για την ανάθεση σύμβασης προμήθειας μηχανήματος έργου για την κάλυψη των αναγκών αποκατάστασης των ζημιών που προκλήθηκαν στο οδικό δίκτυο του Δήμου, λόγω των ακραίων καιρικών φαινομένων που έπληξαν την περιοχή τον Σεπτέμβριο 2023, εκτιμώμενης αξίας τριακοσίων τριάντα χιλιάδων ευρώ (330.000,00 €) πλέον ΦΠΑ 24%, λόγω συνδρομής των οικείων προϋποθέσεων και σύμφωνα με το σκεπτικό της παρούσας Γνώμης.

Αθήνα, 17 Ιουλίου 2024

Η Προεδρεύουσα Σύμβουλος

Ευαγγελία Κουτούπα